

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

predsednik

Številka: 213-05/90-1/47
Datum: 26.05.2011

ZADEVA: Umik stopnje tajnosti

V skladu s 15., 16. in 48. členom Zakona o tajnih podatkih (Uradni list RS, št. 50/06-UPB2) je dne 18.05.2011 dokumentu Priskovalne komisije Državnega zbora Republike Slovenije o vpletenosti in odgovornosti nosilcev javnih funkcij v zvezi z najdbo orožja na mariborskem letališču ter z opremo in orožjem v skladišču Ložnica (mandatno obdobje 1996-2000) z naslovom **"Vmesno poročilo o poteku preiskave"**, z dne 17.05.2000 (štev.: 213-05/90-1/47, EPA 1218-II) preklicana stopnja tajnosti TAJNO - oznake določene z Oceno možnih škodljivih posledic štev.: 213-05/90-1/47, EPA 1218-II, z dne 03.05.2010. (Uradni list RS, št. 50/06-UPB2).

Dokument se označi in hrani v skladu z 9. členom Uredbe o varovanju tajnih podatkov (Uradni list RS, št. 74/05).

Ta dokument se pripne k arhivskemu izvodu dokumenta številka: 213-05/90-1/47 z dne 17.05.2000.

dr. Pavel Gantar

20 LET SAMOSTOJNOSTI

Šubičeva 4, 1000 Ljubljana, Slovenija
telefon: 01 478 94 37, telefaks: 01 478 98 55

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

predsednik

Številka: 213-05/90-1/47, EPA 1218-II

Datum: 03.05.2010

ZADEVA: Ocena možnih škodljivih posledic za varnost države ali za njene politične ali gospodarske koristi, če bi bil dokument številka: 213-05/90-1/47, EPA 1218-II, z dne 17.05.2000 razkrit nepoklicani osebi:

Ocenjujem, da bi razkritje dokumenta Vmesno poročilo Preiskovalne komisije Državnega zbora o vpletenosti in odgovornosti nosilcev javnih funkcij v zvezi z najdbo orožja na mariborskem letališču ter z opremo in orožjem v skladišču Ložnica, številka: 213-05/90-1/47, EPA 1218-II, z dne 17.05.2000 nepoklicani osebi lahko hudo škodovalo varnosti ali interesom Republike Slovenije, zato v skladu 4. členom Odloka o ravnanju s tajnimi podatki v Državnem zboru ter z 11. členom in v povezavi s 13. členom Zakona o tajnih podatkih (Uradni list RS, št. 50/06, UPB2) za navedeni dokument določam **stopnjo tajnosti TAJNO**.

Ugotovitve v dokumentu temeljijo: Stopnja tajnosti dokumentu je bila določena po prejšnjih predpisih z oznakami OBRAMBA, VOJAŠKA SKRIVNOST, STROGO ZAUPNO pred sprejetjem Zakona o tajnih podatkih. Po pregledu in ponovni ocenitvi celotne dokumentacije se je ugotovilo, da se razlogi za določitev tajnosti s pretekom časa niso spremenili in je zato dokumentom v skladu z 48. členom Zakona o tajnih podatkih (Uradni list RS, št. 50/2006-UPB-2) določena stopnja tajnosti TAJNO.

Način prenehanja tajnosti: Glede na navedeno se stopnja tajnosti dokumentu številka: 213-05/90-1/47, EPA 1218-II, z dne 17.05.2000 preneha s preklicem. Dokument je dovoljeno kopirati samo na podlagi pisarniške odredbe.

dr. Pavel Gantar

Ta dokument je priloga arhivskega izvoda dokumenta številka: 213-05/90-1/47, EPA 1218-II z dne 17.05.2000.

REPUBLIKA SLOVENIJA DRŽAVNI ZBOR

*Preiskovalna komisija Državnega zbora Republike Slovenije
o vpletenosti in odgovornosti nosilcev javnih funkcij v zvezi z najdbo orožja
na mariborskem letališču ter z opremo in orožjem v skladišču Ložnica*

Številka: 213-05/90-1/47
Datum, 17.05.2000

**OBRAMBA – VOJAŠKA SKRIVNOST
STROGO ZAUPNO**

~~TAJNO~~

PREKLIC 18.5.2011

Na podlagi 3. odstavka 22. člena Poslovnika o parlamentarni preiskavi daje Preiskovalna komisija Državnega zbora Republike Slovenije o vpletenosti in odgovornosti nosilcev javnih funkcij v zvezi z najdbo orožja na mariborskem letališču ter z opremo in orožjem v skladišču Ložnica naslednje

VMESNO POROČILO

o poteku preiskave

Državni zbor Republike Slovenije je na seji dne 13. januarja 1999 odredil parlamentarno preiskavo o vpletenosti in odgovornosti nosilcev javnih funkcij v zvezi z najdbo orožja na mariborskem letališču ter v zvezi z opremo in orožjem v skladišču Ložnica, katere namen je ugotoviti, ali in v kakšni meri so v nezakonito trgovanje z orožjem vpleteni nosilci javnih funkcij.

11. marca 1999 je Državni zbor sprejel odlok o sestavi in imenovanju predsednika, namestnika predsednika in članov preiskovalne komisije.

Od sprejetja odloka o imenovanju članov preiskovalne komisije do 1. seje komisije je strokovna služba po nalogu predsednika komisije za njene člane pridobila različno dokumentacijo iz arhiva državnega zbora. Zbrala ali pripravila jo je že preiskovalna komisija prejšnjega mandata, ki je raziskovala nedovoljeno trgovino z orožjem. Za vse člane preiskovalne komisije je bil pripravljen tudi izvod zakona in poslovnika o parlamentarni preiskavi, izvod pravilnika o ravnanju z gradivi zaupne narave, izvod navodila za izvajanje posebnih ukrepov za varovanje dokumentov in drugih zapisov, ki so določeni kot obramba – državna skrivnost oz. vojaška ali uradna skrivnost s stopnjo »strogo zaupno«, in izvod pravilnika o določanju zaupnih podatkov ter o varovanju zaupnih in osebnih podatkov.

Preiskovalna komisija se je sestala na 1. seji 13. 4. 1999 in se na osnovi prej omenjenih gradiv dogovorila o načinu dela. Komisija je sprejela več sklepov in napotkov za delo ter pooblastila predsednika komisije, da v okviru dogovorov in sklepov poskuša pridobiti ustrezne dokaze, predvsem dokumentacijo o prometu z orožjem. Komisija je sklenila pridobiti tudi vse sklepe vlade, predsedstva in sveta za obrambo pri predsedstvu Republike Slovenije, ki se nanašajo na pomoč Republiki

Hrvaški ter Republiki Bosni in Hercegovini v orožju, pa naj gre za prodajo ali odstop orožja brez nadomestila.

Komisija je brez težav dobila zahtevano dokumentacijo od urada predsednika republike; to so magnetogrami sej predsedstva Republike Slovenije, na katerih je bila obravnavana ali omenjena trgovina z orožjem. Komisija je prejela tudi magnetograme sej sveta za obrambo pri predsedstvu Republike Slovenije, če je bila na teh sejah obravnavana problematika trgovanja ali neodplačanega odstopanja oborožitve Hrvaški ali Bosni in Hercegovini. Komisija je dobila tudi zapisnik sestanka pri predsedniku Republike Slovenije z dne 6. 1. 1993, na katerem so sodelovali dr. Janez Drnovšek, mag. Herman Rigelnik, Janez Janša, dr. Dimitrij Rupel in Igor Bavčar. Na sestanku je bil sprejet sklep, da organi Republike Slovenije od tega dne dalje ne bodo dopuščali nobenega transporta orožja prek Republike Slovenije ne za Republiko Hrvaško ne za Bosno in Hercegovino oz. muslimansko skupnost te republike.

Iz predloženih magnetogramov in zapisnikov predsedstva Republike Slovenije je razvidno, da je predsedstvo na seji dne 26. 8. 1991 sklenilo, da naj Republika Slovenija pomaga Republiki Hrvaški na obrambnem področju v obsegu, ki ne bo ogrozil obrambne sposobnosti Slovenije.

Svet za obrambo pri predsedstvu Republike Slovenije pa se je na seji dne 9. 6. 1992 strinjal s predlogom obrambnega ministra, da pristojni organi sredstva oborožitve in strelivo prodajo Bosni in Hercegovini, rabljeno vojaško opremo pa odstopijo brez nadomestila.

Iz drugih predloženih magnetogramov sej predsedstva je razvidno, da je predvsem član predsedstva dr. Dušan Plut večkrat, zahteval, da pristojni seznanijo predsedstvo s podatki o trgovini z orožjem, ki poteka v Sloveniji ali pa samo prek ozemlja Republike Slovenije. Rezultat tega je bila seja predsedstva, na kateri je Janez Janša, takratni obrambni minister, govoril o trgovini z orožjem, vendar ni povedal nič o prodaji orožja, saj je govoril izključno o nabavah za potrebe Slovenije.

Minister Janša je govoril tudi o neodplačnemu odstopu bojnih sredstev, predvsem protiklepnih min Republiki Hrvaški, in o prodaji prenosnih raketnih sistemov, ki naj bi jim kmalu potekel rok uporabnosti, ter o odprodaji pehotnega orožja, ki ni bilo več predvideno za formacije TO oz. Slovenske vojske. V povezavi s to temo je govoril tudi o kompenzacijah za nafto. Minister Janša je poročal predsedstvu, da je bilo iz proračunskih sredstev in iz kompenzacij nabavljeno 30.000 avtomatskih pušk, 30 mio kosov streliva za avtomatske puške, 320 raket S-16 za protizračno obrambo in manjše število protiklepnih raketnih lanserjev FAGOT. Na isti seji predsedstva je obrambni minister Janez Janša govoril tudi o problematiki izplačevanja osebnih dohodkov za vojaške osebe, ki so prestopile iz JLA v TO navajal je število okoli 1000 ter da bi v ta namen potrebovali 800 mio, medtem ko je vlada namenila le 400 mio.

Na isti seji predsedstva je minister za notranje zadeve Igor Bavčar obvestil člane predsedstva, da Hrvaška uvaža orožje prek koprskе luke, to orožje pa se prevaža v Hrvaško prek slovenskega ozemlja.

Nobeden od obeh ministrov ni predsedstva obvestil o prodaji orožja in streliva. Edina informacija se je nanašala na omenjene kompenzacije, za katere pa ni bil povedan niti vrednostni obseg.

Vlada je na zaprosila komisije, da ji posreduje vse sprejete sklepe v zvezi s trgovino z orožjem, odgovorila, da je bilo državnemu zboru poslano poročilo vlade o trgovini z orožjem. Iz arhiva državnega zbora smo pridobili Informacijo o trgovini z orožjem (štev: 801/96-26), ki jo je 24. 7. 1996 poslala vlada. Iz informacije izhaja, da so se slovenski državni organi in nekatera podjetja ukvarjali s trgovino z orožjem. Orožje, strelivo in minsko-eksplozivna sredstva so slovenski organi in podjetja prodajali Hrvaški ter Bosni in Hercegovini. Iz informacije izhaja, da je bilo obema državam dano nekaj orožja in opreme neodplačno, del orožja in streliva pa za kompenzacije. Vlada ugotavlja, da se je orožje in strelivo prodajalo tudi za gotovino. Cene orožja in streliva so bile različne, določala pa sta jih takratni obrambni minister ali pa predstojnik varnostnega organa ministrstva za obrambo. Iz informacije vlade niso razvidne nobene količine prodanega orožja. Da trgovina ni potekala legalno in skladno s predpisi izhaja tudi iz dejstva, da je bilo po navedbah vlade zaradi nezakonitega trgovanja z orožjem vloženih 16 kazenskih ovadb zoper 25 storilcev.

Že na svoji prvi seji je preiskovalna komisija sklenila, da bo ločeno obravnavala primer najdbe orožja na mariborskem letališču. Komisija je za ta del pripravila posebno poročilo, ki je priloga tega poročila. Poročilo o najdbi orožja na mariborskem letališču je bilo nekajkrat obravnavano na sejah komisije in tudi amandmirano, ni pa bilo dokončno sprejeto, ker se je pojavilo mnenje, da brez dokaznega sklepa, ki naj bi ga sprejela komisija, poročila ni mogoče pripraviti. V obravnavanem primeru gre za poročilo, na osnovi katerega preiskovalna komisija predlaga ustavitev postopka.

Na svoji tretji seji je preiskovalna komisija po opravljenih pripravljalnih preiskovalnih dejanjih sprejela dokazni sklep, iz katerega je nedvoumno razvidno, kaj je cilj preiskave. Dokazni sklep je bil poslan ministrstvu za obrambo z dopisom, da posreduje dokumentacijo in odgovore na vprašanja, ki so postavljena v dokaznem sklepu. Ministrstvo za obrambo se je bolj trudilo, da bi onemogočilo preiskavo, kot pa sodelovalo pri reševanju nejasnih vprašanj. Čeprav se je komisija trudila pridobiti dokumentacijo, ki se nanaša na skladišče v Ložnici, ji to ni uspelo, če pa je vprašanje preseglo Ložnico, smo od ministrstva z obrambo redno dobivali odgovore, da se zahtevani podatki ne nanašajo na Ložnico. Tako na primer nismo mogli dobiti nobenih podatkov o cenah prodanega orožja, streliva in opreme tudi z izgovorom, da se vprašanje ne nanaša na Ložnico.

Na naslednjih sejah je komisija zaslišala številne priče, ki so neposredno ali posredno sodelovale pri prodaji ali oddaji orožja in streliva ter opreme iz skladišča v Ložnici.

Zaslišane priče, ki so oddajale orožje, strelivo, opremo in minsko-eksplozivna sredstva iz skladišča v Ložnici, so povedale, da so enote TO zasedle skladišče 2. 7. 1991. Takoj so povabili enote TO, da se v skladišču oskrbijo s strelivom. Takoj se je začelo tudi z odvozom materiala iz skladišč na deponije na Pohorju, del so ga uskladiščili tudi pri zasebnikih, del pa je bil prepeljan v Kidričevo. Pri zasebnikih je bilo 35 tajnih skladišč. Skladišča v Ložnici so praznili 7 noči, tako da so bila 9. julija prazna. Po ocenah je bilo oddano enotam TO in policiji približno 300 ton materiala, v

Kidričevo oz. proti Ptujju je bilo odpeljano med 500 in 700 ton materiala ostalo pa na Pohorje in v skladišča pri zasebnikih.

Po izpovedi prič se je začel popis vsega materiala, odpeljanega iz Ložnice, že 11. julija, ko so bile obveščene tudi enote, ki so dvignile strelivo v Ložnici, da ga popišejo. Popis je bil narejen in vnesen v računalnik in posredovan tudi RŠTO v Ljubljano. Vse zaslišane priče so izpovedale, da so v primerih, ko so oddajali orožje, strelivo ali minsko-eksplozivna sredstva uporabnikom iz Hrvaške, vedno imeli nalog predpostavljenega poveljstva. Za oddano blago so pisali »reverze«, ki so se glasili na RŠTO. Vso dokumentacijo o oddanem blagu so poslali po telefaksu predpostavljenemu poveljstvu. Ob nalaganju tovornjakov – vlačilcev je bil običajno prisoten tudi nekdo iz Ljubljane ali vsaj iz pokrajinskega ali območnega štaba TO. To so bili pripadniki varnostno obveščevalne službe ministrstva za obrambo.

Ob tem ugotavljamo, da si je komisija močno prizadevala dobiti popis orožja, streliva, opreme in minsko-eksplozivnih sredstev, ki je bilo zaseženo JLA in tudi popisano, pa ji to ni uspelo. Ministrstvo za obrambo na vse zahteve odgovarja, da popisi niso bili narejeni, da edini popis, ki obstoja, je popis na nivoju pokrajine, pa tudi tega niso posredovali, razen izvlečka z nekaj postavkami, ki pa komisiji niso v ničemer pomagali pri razčiščevanju stanja.

Komisija je z zasliševanji poskušala ugotoviti, koliko »blaga« je bilo odpeljano iz Ložnice na Hrvaško. Nesporna je samo ugotovitev, da je bilo odpeljanih na Hrvaško veliko pošiljk, in to na različne naslove tudi občinam, predvsem obmejnim. Vrednostno pa so posamezniki ocenili oddano blago od 100 mio DEM do 1 mlrd DEM. Kot nesporno je bilo ugotovljeno tudi, da so Hrvati velikokrat ponujali plačilo v gotovini ali pa za zamenjavo za sredstva zvez avstrijskega izvora in podobno, vendar so te kupce vedno usmerjali na predpostavljena poveljstva, običajno pa kar v Ljubljano.

Ena od zaslišanih prič je izpovedala, da je bila razselitev skladišč iz Ložnice posneta na filmski trak, da je bilo v skladiščih v Ložnici nekaj tisoč ton materiala, da je bilo med njim veliko orožja za sistem »Ogenj«, torej raketni sistem, ki je bil v celoti prodan Hrvatom. Iz ministrstva za obrambo so prejemale naloge za oddajo »blaga«, ki so običajno navajali »predajte Ministrstvu za obrambo« ali »predajte RŠTO« ali »predajte Ministrstvu za obrambo Hrvaške« ta in ta material. Tu je bilo navedena količina posameznih sredstev. Cene niso bile navedene.

Komandant Vzhodnoštajerske pokrajine, zaslišan kot priča, je izpovedal, da je na štabu pokrajine obstojala dokumentacija, to so nalogi iz republike, za oddajo in »reverzi« oz. dokumenti o oddaji orožja, streliva, minsko-eksplozivnih sredstev in opreme. Ko so se organi za notranje zadeve začeli zanimati za to dokumentacijo in so zahtevali, da jim jo preda, je v juliju 1996 dokumentacijo vpričo takratnega obrambnega ministra predal direktorju varnostno-obveščevalne službe ministrstva za obrambo.

Tudi to dokumentacijo je komisija večkrat zahtevala od ministrstva za obrambo, pa je ni dobila. Na ministrstvu za obrambo te dokumentacije »še niso našli«.

Iz izpovedi zaslišanih prič do nivoja pokrajine, torej prič, ki so neposredno sodelovale pri oddaji orožja in streliva, ter prič, ki so posredovale ukaze iz republike, nedvoumno izhaja, da je bilo v Ložnici veliko orožja, streliva, minsko-eksplozivnih sredstev in opreme. Vse to se je po zavzetju skladišč selilo na nove lokacije ali oddalo enotam. Vse blago je bilo popisano in popis posredovan na RŠTO. Veliko popisane blaga je bilo oddane predvsem na Hrvaško. Vse blago se je izdajalo po nalogih iz republike. Po zagotovilih zaslišanih prič niso ugotovili, da bi kdorkoli z lokalnega nivoja odtujil kakršenkoli kos orožja ali opreme. Vse blago je bilo oddano le na podlagi nalogov z republike ali vrnjeno v skladišče. Nalogi z republike so prihajali na različne načine. Bili so pisni, včasih pa tudi ustni, po telefonu. Vsa dokumentacija o oddaji materiala je bila, po izjavah teh prič, poslana v RŠTO.

Naslednja skupina prič, ki so bile zaslišane pred komisijo, so priče z republiškega nivoja, to so v glavnem zaposleni na RŠTO, v ministrstvu za obrambo in ministrstvu za finance. Izpovedi teh prič niso več tako določene in jasne, kot so bile izpovedi prič do nivoja pokrajine. Značilno za te priče je, da tiste, ki so zagotovo sodelovale pri trgovini z orožjem, niso povedale nič, z izgovorom, da o prodaji orožja iz Ložnice ne vedo nič ali da v Ložnici nikoli niso bile. Zanimivo je tudi, da jih je ministrstvo za obrambo oz. minister za obrambo odvezal varovanja tajnosti samo za zadeve, ki so se nanašale na Ložnico. Obseg trgovanja je bil z orožjem očitno tolikšen, da si posameznik ni mogel spomniti nekaj tisoč ton prodane blaga iz skladišč v Ložnici. Komisija od teh prič ni dobila niti enega uporabnega podatka. Izjema so bile priče, zaslišane pred preiskovalno komisijo, ki so se po letu 1994 ukvarjale znotraj ministrstva za obrambo z raziskovanjem nedovoljene trgovine. Te priče so izpovedale, da so zbrali za 18 arhivskih map (fasciklov) gradiv, ki so se nanašala na trgovino z orožjem. Izpovedale so tudi, da ima služba za logistiko ministrstva za obrambo točne podatke o količinah orožja, streliva, opreme in minsko-eksplozivnih sredstev, ki so bile oddane Hrvaški in BiH.

Iz izpovedi teh prič tudi izhaja, da so že v letu 1994 ugotovili, kako je potekala ta trgovina, kdo je sprejemal plačila v gotovini, kako je bila gotovina porabljena in kolikšna je minimalna razlika med oddanim blagom oz. njegovo vrednostjo in prejeta ter porabljena gotovina. Po izpovedi teh prič so gotovino, pridobljeno od prodane orožja, porabili za nakupe avtomobilov, nakup demodulatorjev ter gotovinski nakup različne opreme (19 carinskih zaključkov o uvozu blaga). Na osnovi vseh zbranih podatkov so ugotovili, da manjka najmanj za 11 mio DEM gotovine. Iz izpovedi teh prič je jasno razvidno, da je bila leta 1994 narejena temeljita kriminalistična preiskava celotne trgovine z orožjem in na tej osnovi narejeno tudi več kazenskih ovadb, ki jih omenja vlada v svoji informaciji državnemu zboru.

Ne glede na velike probleme, ki jih je imela preiskovalna komisija z zbiranjem dokazov, ki zagotovo obstojajo, pa ji je uspelo zbrati dovolj dokazov in pričevanj, ki potrjujejo, da se je v letih 1990 do 1993 na ozemlju Slovenije intenzivno odvijala trgovina z orožjem, strelivom, vojaško opremo in minsko-eksplozivnimi sredstvi. Pretežni del te trgovine je opravljalo ministrstvo za obrambo, manj ministrstvo za notranje zadeve, med tem ko trgovina, ki so jo opravljala podjetja, po količini ni skoraj omembe vredna. Vsa trgovina oz. izvoz se je opravljala v nasprotju s tedaj veljavnim zakonom o nadzoru državne meje. 45. člen tega zakona določa, da državni organi, podjetja in druge organizacije ter tuji prevozniki smejo opravljati uvoz, izvoz in tranzit orožja in streliva prek državne meje ali prek ozemlja države samo z dovoljenjem

republiškega upravnega organa, pristojnega za notranje zadeve, po predhodnem mnenju republiškega upravnega organa, pristojnega za zunanje zadeve, in ~~republiškega upravnega organa, pristojnega za obrambne zadeve. Dejansko pa se je~~ izvoz, uvoz in tranzit orožja opravljal na podlagi dovoljenja, ki ga je izdalo ministrstvo za obrambo in ki je bilo poslano v vednost ministrstvu za notranje zadeve. V dovoljenju ministrstva za obrambo pa je tudi navedba, da izvozniku na podlagi tega dovoljenja ministrstvo za notranje zadeve dovoljuje prevoz prek državne meje. Takšna dovoljenja je ministrstvo za obrambo izdajalo na podlagi 4. člena ustavnega zakona za izvedbo temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije v zvezi s 25. členom zakona o ekonomskih in drugih odnosih v proizvodnji in prometu orožja in vojaške opreme (Ur. l. SFRJ 53/77), čeprav je že imenovani zakon o nadzoru državne meje (Ur. l. RS št. 1/91) ta vprašanja rešil drugače. Ves promet z orožjem, strelivom in vojaško opremo se je opravljal tudi v nasprotju z zakonom o carinski službi (Ur. l. RS št. 1/91), saj se je celoten promet odvijal mimo carinskih organov.

Komisija je kot nesporno ugotovila, da je bilo iz skladišč v Ložnici 23. 7. 1991 odpeljano za 16 tovarnjakov vlačilcev streliva in minsko-eksplozivnih sredstev. Ali je bilo to prodano ali oddano, komisija ni mogla ugotoviti, je pa povsem jasno, da je bilo to storjeno prej, kot je bil sprejet sklep Predsedstva Republike Slovenije o pomoči Republiki Hrvaški na obrambnem področju (26.8.1991)

Poseben problem, ki ga preiskovalna komisija nikakor ni mogla raziskati, je bilo vprašanje cen, po katerih se je prodajalo orožje, oprema in strelivo. Obstaja nekaj dokumentov, iz katerih so razvidne cene, te pa so zelo različne. Ključni dokumenti so priloge primopredajnemu zapisniku med ministroma Janšo in Kacinom. V teh prilogah so navedene cene, ki so nekajkrat nižje od cen iz nekaterih dokumentov, pridobljenih na Hrvaškem. Samo za primerjavo naj navedemo naslednje:

cena po primopredaji.

cena iz hrvaških dokumentov

RB – M 57	200 DEM	1500 DEM
RB – OAK	900 DEM	3000 DEM
Raketa OSA	190 DEM	1000 DEM
RB – ZOLJA	650 DEM	2000 DEM
Raketa STRELA	5000 DEM	25000 DEM

To dejstvo meče izredno slabo luč na dogajanja v takratnem ministrstvu za obrambo in onemogoča kakršno koli kontrolo, tudi če obstojajo podatki o oddanem blagu.

Da je bil obseg trgovine z orožjem velik, potrjujejo tudi podatki, da je v letih 1991 in 1992 pripeljalo v luko Koper orožje in strelivo 15 ladij in Slovenija ni prodajala samo orožja in streliva, zaseženega JLA, ampak tudi za ta namen nabavljeno orožje in strelivo. Iz luke Koper je bilo samo v Kočevsko Reko prepeljanih 191 zabojnikov orožja in streliva.

Na podlagi zbrane dokumentacije in izjav zaslišanih prič preiskovalna komisija ugotavlja:

1. Orožje, oprema, strelivo in minsko-eksplozivna sredstva so se prodajala
 - za kompenzacije
 - za gotovino
 - za nakazila v tujino na osebne račune udeležencev ali na račune podjetij v tujini.
2. Neugotovljena količina je bila verjetno odstopljena brezplačno.
3. Prodajali so:
 - Ministrstvo za obrambo Republike Slovenije
 - Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije
 - podjetja, malo po vrednosti in količini.
4. Prodaja je potekala v nasprotju z veljavno zakonodajo. Ministrstvo za zunanje zadeve je izdalo le dve predhodni mnenji po 45. členu zakona o nadzoru državne meje. Meja se je »odpirala« brez vednosti carinskih organov, brez carinskega evidentiranja.

V zvezi s prodajo sredstev iz skladišč v Ložnici pa je treba ponovno poudariti, da preiskovalna komisija iz že opisanih razlogov ni mogla natančno ugotoviti količin oddanega orožja, streliva, opreme minsko-eksplozivnih sredstev, je pa lahko dovolj natančno ugotovila postopke oddaje, ki so bili vsi vodeni od ministrstva za obrambo. Vsi nalogi so prišli iz RŠTO ali ministrstva za obrambo, vse Transporte je spremljala varnostno-obveščevalna služba ministrstva za obrambo. Vsak transport je imel dovoljenje za izvoz od ministra za obrambo, za »odpiranje« meje so poskrbeli spremljevalci iz varnostno-obveščevalne službe.

Ker preiskovalna komisija ni od ministrstva za obrambo dobila podatkov o prodanem orožju, opremi, strelivu in minsko-eksplozivnih sredstvih iz skladišč v Ložnici z izgovorom, da na teh sredstvih ni pisalo, iz katerih skladišč so, je bila prisiljena zbirati podatke o vsem prodanem orožju, opremi itd. Ob tem je komisija prišla še do nekaterih ugotovitev, ki so bile že omenjene. Na tem mestu moramo ponovno ugotoviti, da je ministrstvo za obrambo razpolagalo z evidenco orožja, streliva, opreme in minsko-eksplozivnih sredstev, saj so organi ministrstva le ob poznavanju tega stanja lahko ugotavljali, katero orožje, oprema itd. je neperspektivno za TO oz. slovensko vojsko. Več zaslišanih prič je izpovedalo, da se je prodajalo le tisto, kar ni bilo perspektivno za slovensko vojsko. To izhaja pa tudi iz nekaterih dokumentov ministrstva za obrambo.

V tem poročilu smo dolžni opozoriti še na pomembno okoliščino, ki je našim varnostnim organom znana. Protiobveščevalna služba ministrstva za obrambo je ugotovila, da Hrvaška koncentrira podatke o trgovanju z orožjem, torej tudi o trgovini s Slovenijo ali prek Slovenije. Lahko se bo zgodilo, da bo Hrvaška od Slovenije zahtevala kompenzacije za preplačano orožje in strelivo, še posebej pa se bo to lahko zgodilo v postopku delitve skupnega premoženja bivše skupne države.

Slovenija v tem primeru ne bo imela dokumentov, na osnovi katerih bi lahko zavarovala svoje interese.

Preiskovalna komisija ocenjuje, da bi ob ustreznem sodelovanju ministrstva za obrambo lahko zaključila preiskavo. Ker pa je ministrstvo za obrambo bolj oviralo kot pomagalo pri razčiščevanju nejasnih vprašanj, preiskave ne bo mogoče zaključiti tako, da bi ugotovili vsa neizpodbitna dejstva. Komisija ni mogla ugotoviti niti vseh prodanih količin niti prodajnih cen, tako da ostaja odprto vrsto sumov, kje je in koliko je denarja od prodanega orožja. Ugotavljanje kriminalnega ravnanja ni stvar preiskovalne komisije, vsiljujejo pa se mnoga vprašanja, ki bi jih bilo v interesu Slovenije potrebno razčistiti. To pa komisiji ni uspelo. Očitno pa pri tem niso bili posebno uspešni tudi organi kazenskega pregona, vsaj kolikor je to znano preiskovalni komisiji.

Na podlagi vsega navedenega v vmesnem poročilu o poteku preiskave

predlagamo,

da Državni zbor Republike Slovenije sprejme akt o razširitvi parlamentarne preiskave na vso nezakonito trgovino z orožjem v obdobju 1991 – 1993 na in preko ozemlja Republike Slovenije (predlog akta v prilogi)

Predsednik

Rudolf Moge

Na podlagi 93. člena ustave Republike Slovenije in na predlog preiskovalne komisije ter na podlagi 1. odstavka 9. člena poslovnika o parlamentarni preiskavi je Državni zbor Republike Slovenije na seji dne

o d r e d i l

razširitev parlamentarne preiskave o vpletenosti in odgovornosti nosilcev javnih funkcij v zvezi z najdbo orožja na mariborskem letališču ter z opremo in orožjem v skladišču Ložnica.

Namen preiskave se razširi na ugotavljanje ali in v kakšni meri so v nezakonito trgovanje z orožjem na in preko ozemlja Republike Slovenije v obdobju 1991 – 1993 vpleteni nosilci javnih funkcij.

Številka: 020-02/93-38/13
Ljubljana, dne

Predsednik
Državnega zbora Republike Slovenije
Janez Podobnik, dr. med.